

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 78)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdarî Bölgesi Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/341)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.111196-342/2504

3.6.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve içtüzüğü 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

11785 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdarî Bölgesi Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-1384/3342

17.6.1998

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 29.5.1998 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdarî Bölgesi Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz
Başbakan

GEREKÇE

5 Haziran 1945 tarih ve 4749 sayılı Kanunla tasdik olunan 7 Aralık 1944 tarihli Şikago Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasında ticarî hakların düzenlenmesi konusunda bir mutabakata ulaşılamamış, bu nedenle ticarî hakların ikili sözleşmeler yoluyla düzenlenmesi gereği doğmuştur. Gerek Türkiye, gerek diğer devletler 11 Şubat 1946'da ABD ile İngiltere arasında imzalanan Bermuda Anlaşmasına dayanarak ikili anlaşmalar tesis etmek yoluna gitmişlerdir. Hükümetimiz, ülkemizin coğrafi durumunu ve uluslararası hava servislerinin ülkemizden geçmesinin sağlayacağı çıkarları gözönünde tutarak, aynı zamanda millî sivil havacılığımızı teşvik ve kalkındırmak amacıyla bugüne kadar bir çok ülke ile hava taşımacılığı anlaşması imzalamıştır. Türkiye'nin yaptığı bu anlaşmalar Bermuda tipine uygun olup, esas olarak çerçeve anlaşması niteliğindedir ve karşılıklılık esasına dayanmaktadır. Bu meyanda, Hükümetimiz ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdarî Bölgesi Hükümeti arasında 2 Nisan 1998 tarihinde Ankara'da bir Hava Taşımacılığı Anlaşması imzalanmıştır.

Türkiye ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdarî Bölgesi arasında imzalanan bu anlaşma, hava trafiği ile ilgili millî kanun ve nizamlaya uyulmak şartı ile iki ülke arasındaki ve ötesindeki hava seferlerinin yapılmasını öngörmektedir.

Bu Anlaşma, Türkiye ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdarî Bölgesi arasındaki ekonomik, kültürel ve turizm alanlarındaki işbirliğinin daha ileri bir düzeye getirilmesini sağlamak bakımından faydalı bulunmaktadır.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

*Türkiye Büyük Millet Meclisi
Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve*

15.7.1999

Turizm Komisyonu

Esas No. : 11341

Karar No. : 17

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 17.6.1999 tarihinde Komisyonumuza tali olarak havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdarî Bölgesi Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 14.7.1999 tarihli 4 üncü Birleşiminde Dışişleri ve Ulaştırma Bakanlığı temsilcilerinin de iştirakiyle incelenip görüldü.

1944 tarihli Şikago Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasında ticarî hakların düzenlenmesi konusunda bir mutabakata varılmadığından ticarî hakların ancak ikili sözleşmeler yoluyla düzenlenmesi gereği doğmuştur. Bunu takiben de 1946'da ABD ile İngiltere, Bermuda'da aralarında ikili anlaşma tesis etmişlerdir.

Türkiye de Bermuda Anlaşması tipini örnek alarak pek çok ülke ile hava taşımacılığı anlaşması imzalamıştır.

Çerçeve anlaşması niteliğinde olan ve karşılıklılık esasına dayanan bu anlaşmalardan biri de Hükümetimiz ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdarî Bölgesi arasında 2 Nisan 1998 tarihinde Ankara'da imzalanan Hava Taşımacılığı Anlaşmasıdır. Bu Anlaşma ile iki ülke arasındaki hava seferlerinin ilgili millî kanun ve nizamlaya uyularak yapılması öngörülmektedir.

Komisyonumuz, tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonucunda iki ülke arasındaki ekonomik, kültürel ve turizm alanlarındaki işbirliğini daha da ileri bir düzeye getirecek bu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısını müspet mütalaa ederek, maddelerine geçilmesine karar vermiştir.

Müteakiben, Tasarının maddeleri müzakere edilerek, 1, 2 ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Mustafa Gül</i>	<i>Sefer Koçak</i>
Elazığ	Ordu
Sözcü	Kâtip
<i>Bülent Ersin Gök</i>	<i>Yusuf Kırkpınar</i>
İstanbul	İzmir
Üye	Üye
<i>Musa Konyar</i>	<i>Cengiz Aydoğan</i>
Ağrı	Antalya
Üye	Üye
<i>Ahmet Sancar Sayın</i>	<i>Mustafa Vural</i>
Antalya	Antalya
Üye	Üye
<i>Yahya Çevik</i>	<i>Mustafa Örs</i>
Bitlis	Burdur
Üye	Üye
<i>Nevfel Şahin</i>	<i>Bedri Yaşar</i>
Çanakkale	Gümüşhane
Üye	Üye
<i>Mustafa Düz</i>	<i>Mehmet Fuat Fırat</i>
İstanbul	İstanbul
Üye	Üye
<i>Mehmet Çimen</i>	<i>Ali Sezal</i>
İzmir	Kahramanmaraş
Üye	Üye
<i>Kemal Albayrak</i>	<i>M. Turhan İmamoğlu</i>
Kırıkkale	Kocaeli
Üye	Üye
<i>Hasan Özyer</i>	<i>Osman Fevzi Zihnioğlu</i>
Muğla	Sakarya
Üye	Üye
<i>Nizamettin Sevgili</i>	<i>Mehmet Ceylan</i>
Sirt	Sivas
Üye	Üye
<i>Zülfikâr İzol</i>	<i>Ahmet Erol Ersoy</i>
Şanlıurfa	Yozgat

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ÇİN HALK CUMHURİYETİ HONG KONG
ÖZEL İDARİ BÖLGESİ HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 11341

Karar No. : 50

21.7.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdarî Bölgesi Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 20 Temmuz 1999 tarihli 8 inci birleşiminde Dışişleri Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Hava trafiği ile ilgili kanun ve nizamla uyulmak şartı ile iki ülke arasında hava seferlerinin yapılmasını amaçlayan Tasarı Komisyonumuzca uygun görülerek kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Kâmrân İnan
Van
Sözcü
Mehmet Kaya
Kahramanmaraş
Üye
Mitîdat Kayayerli
Afyon
Üye
Teoman Özalp
Bursa
Üye
Mahmut Erdir
Eskişehir

Başkanvekili
B. Suat Çağlayan
İzmir
Üye
Ali Tekin
Adana
Üye
Nesrin Ünal
Antalya
Üye
Hasan Erçelebi
Denizli
Üye
M. Bedri İncetahtacı
Gaziantep

Üye
Mustafa Yaman
Giresun

Üye
Rahmi Sezgin
İzmir

Üye
Basri Coşkun
Malatya

Üye
Hüseyin Kansu
İstanbul

Üye
Cevdet Akçalı
Kütahya

Üye
M. Necati Çetinkaya
Manisa

Üye
Birrol Büyüköztürk
Osmaniye

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ÇİN HALK CUMHURİYETİ HONG KONG ÖZEL İDARİ BÖLGESİ HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. — 2 Nisan 1998 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdarî Bölgesi Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ÇİN HALK CUMHURİYETİ HONG KONG ÖZEL İDARİ BÖLGESİ HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Mesut Yılmaz
Başbakan

Dev. Bak. ve Başb. Yrd. V.

H. Özkan

Devlet Bakanı

H. Özkan

Devlet Bakanı V.

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. Gürdere

Devlet Bakanı

Dr. İ. Çelebi

Devlet Bakanı

B. Kara

Devlet Bakanı

R. K. Yücelen

Adalet Bakanı

O. Sungurlu

Maliye Bakanı

Z. Temizel

Sağlık Bakanı

H. İ. Özsoy

Çalışma ve Sos. Gılv. Bakanı

Prof. Dr. N. Çağan

Kültür Bakanı

İ. Talay

Millî Sav. Bak. ve Başb. Yrd.

İ. Sezgin

Devlet Bakanı

Y. Seçkiner

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Yıldırım

Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. Gürel

Devlet Bakanı

M. Yılmaz

Devlet Bakanı

C. Kavak

Devlet Bakanı

H. Gemici

İçişleri Bakanı

M. Başesgioğlu

Millî Eğitim Bakanı

H. Uluğbay

Ulaştırma Bakanı

N. Menzir

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Y. Erez

Turizm Bakanı

İ. Gürdal

Çevre Bakanı

Dr. İ. Aykut

Devlet Bakanı

G. Taner

Devlet Bakanı

İ. Şaygın

Devlet Bakanı

R. Serdaroğlu

Devlet Bakanı V.

İ. Şaygın

Devlet Bakanı

R. Şahin

Devlet Bakanı

E. Aşık

Devlet Bakanı

M. Batallı

Dişişleri Bakanı

İ. Cem

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Y. Topçu

Tarım ve Köy İşleri Bakanı V.

R. K. Yücelen

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

M. C. Erstimer

Orman Bakanı

E. Taranoglu

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
ÇİN HALK CUMHURİYETİ
HONG KONG ÖZEL İDARİ BÖLGESİ HÜKÜMETİ
ARASINDA HAVA TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdarî Bölgesi ("Hong Kong Özel İdarî Bölgesi") (bundan böyle "Âkit Taraflar" olarak anılacaklardır),

Aralarında hava taşımacılığının esaslarını belirleyen bir Anlaşmanın akdi amacıyla,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır :

MADDE 1

Tanımlar

Metnin içeriği başka türlü gerekmedikçe, işbu Anlaşmanın amaçları itibarıyla :

a) "havacılık makamları" terimi Türkiye Cumhuriyeti bakımından Ulaştırma Bakanı, Hong Kong Özel İdarî Bölgesi bakımından Sivil Havacılık Müdürü ve her iki durum için, yukarıda anılan makamların mevcut veya benzeri işlevlerini getirmek için yetkilendirilmiş herhangi bir kişi veya kurumu ifade eder;

b) "tayin edilmiş havayolu" terimi, işbu Anlaşmanın 4 üncü Maddesi uyarınca tayin edilmiş ve yetkilendirilmiş olan havayolu işletmesini ifade eder;

c) "bölge" terimi, Türkiye Cumhuriyeti bakımından 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzalanan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi'nin 2 nci Maddesindeki "ülke"yi, Hong Kong Özel İdarî Bölgesi bakımından "Hong Kong Adası, Kowloon ve Yeni Topraklar"ı ifade eder;

d) "hava taşımacılığı hizmeti", "uluslararası hava taşımacılığı hizmeti", "havayolu" ve "trafik amaçları dışındaki iniş" terimleri, yukarıda anılan Sözleşmenin 96 ncı Maddesinde kayıtlı anlamları taşır;

e) "işbu Anlaşma" terimi Anlaşmanın Ek'ini ve Anlaşma veya Ek'inde yapılacak değişiklikleri kapsar.

MADDE 2

Şikago Sözleşmesi'nin Uluslararası

Hava Seferlerine Uygulanabilen Hükümleri

Bu Anlaşmayı uygularken, Âkit Taraflar 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzaya açılmış bulunan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi, Ek'leri ile Sözleşme veya Ek'lerinde yapılan ve her iki Âkit Tarafı da ilgilendiren değişiklik hükümlerine göre, bu hükümler uluslararası hava seferlerine uygulanabildikleri ölçüde, hareket edeceklerdir.

MADDE 3

Hakların Tanınması

1. Her Âkit Taraf diğer Âkit Tarafa uluslararası hava seferleri açısından aşağıdaki hakları tanır;

a) bölgesi üzerinden inmeksizin uçuş hakkı;

b) bölgesinde trafik amaçları dışında iniş yapma hakkı.

2. Her Âkit Taraf diğer Âkit Tarafa bu Anlaşma Ek'inin ilgili bölümünde belirtilen hatlar üzerinde uluslararası hava seferlerini işletme amacıyla işbu Anlaşmanın metni içinde aşağıda belirtilen hakları verir. Bu sefer ve hatlar bundan böyle işbu metin içinde sırası ile "mutabık kalınan seferler" ve "belirtilen hatlar" olarak anılacaktır. Mutabık kalınan bir seferi belirtilen bir hat üzerinde işletirken her Âkit Taraf işbu Maddenin (1) fıkrasında belirtilen haklara ilaveten diğer Âkit Tarafın bölgesinde işbu Anlaşma Ek'ine göre o hatta tespit edilen noktalarda ayrı ayrı veya birlikte, yolcu ve posta dahil yük almak ve boşaltmak amacıyla iniş yapma hakkına sahip olacaktır.

3. Bu Maddenin (2) fıkrasındaki hiçbir husus, bir Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerine, diğer Âkit Taraf bölgesinin bir noktasından bir başka noktasına kira veya ücret karşılığı taşınmak üzere uçağa yolcu ve posta dahil yük alma hakkını verdiği şeklinde anlaşılmaz.

4. Silahlı çatışma, siyasi çalkantılar veya gelişmeler, veya özel ve olağandışı durumlar yüzünden bir Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesi bir seferi normal güzergâhı üzerinden işletemiyorsa, diğer Âkit Taraf böyle bir seferin sürekli işletilmesini kolaylaştırmak için hatlarda uygun geçici yeni düzenlemeler yapmak suretiyle elinden gelen çabayı harcayacaktır.

MADDE 4

Havayolu İşletmelerinin Tayini ve Yetkilendirilmesi

1. Her Âkit Tarafın diğer Âkit Tarafa belirtilen hatlarda mutabık kalınan seferleri işletme amacıyla bir veya daha fazla havayolu işletmesini yazılı olarak tayin etmeye ve bu tayinleri geri almaya veya değiştirmeye hakkı olacaktır.

2. Diğer Âkit Taraf böyle bir tayin bildirimini aldığı anda işbu Maddenin (3) ve (4) fıkrası hükümlerine tabi olarak tayin edilen havayolu işletmesi veya işletmelerine ilgili işletme yetkilerini gecikmeden verecektir.

3. (a) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, tayin edilen bir havayolu işletmesinin kuruluş yerinin ve idare merkezinin Hong Kong Özel İdarî Bölgesi olduğuna kanaat getirmediği hallerde, işbu Maddenin (2) fıkrasında sözlü edilen işletme yetkilerini vermeyi reddetme veya bu havayolu işletmesinin işbu Anlaşmanın 3 (2) Maddesinde belirtilen haklarının kullanılmasına gerekli gördüğü kayıtları koyma hakkı olacaktır.

(b) Hong Kong Özel İdarî Bölgesi, tayin edilen bir havayolu işletmesinin esas mülkiyetinin ve etkili kontrolünün Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin veya uyruklarının elinde bulunduğuna kanaat getirmediği hallerde, işbu Maddenin (2) fıkrasında sözü edilen işletme yetkilerini vermeyi reddetme veya bu havayolu işletmesinin işbu Anlaşmanın 3 (2) Maddesinde belirtilen haklarının kullanılmasına gerekli gördüğü kayıtları koyma hakkı olacaktır.

4. Âkit Taraflardan birinin havacılık makamları diğer Âkit Tarafın tayin ettiği bir havayolu işletmesinden, uluslararası hava seferlerinin işletilmesinde bu makamların normal ve makul olarak uyguladıkları kanun ve yönetmeliklerde öngörülen şartları yerine getirebilecek vasıfları haiz bulunduğu hususunda kendilerini tatmin etmesini isteyebilir.

5. Bir havayolu işletmesi bu şekilde tayin edilip yetkilendirildikten sonra, işbu Anlaşmanın ilgili hükümlerine riayet etmesi şartıyla, mutabık kalınan seferleri işletmeye başlayabilir.

MADDE 5

İşletme Yetkisinin İptali veya Askıya Alınması

1. Âkit Taraflardan herbirinin, aşağıdaki hallerde, diğer Âkit Tarafa tayin edilen bir havayolu işletmesine işbu Anlaşmanın 3 (2) Maddesinde belirtilen hakları kullanmak için verilmiş bulunan

işletme yetkisini iptal etme veya askıya alma veya bu hakların kullanılmasına gerekli gördüğü kayıtları koyma hakkı olacaktır :

a) (i) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti açısından o havayolu işletmesinin kuruluş yerinin ve idare merkezinin Hong Kong Özel İdarî Bölgesi olduğuna dair kanaat getirmemesi; veya

(ii) Hong Kong Özel İdarî Bölgesi açısından o havayolu işletmesinin esas mülkiyetinin ve etkili kontrolünün Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin veya uyruklarının elinde bulunduğuna dair kanaat getirmemesi;

b) O havayolu işletmesinin kendisine bu hakları tanıyan Âkit Tarafın kanun ve yönetmeliklerine uymaması; veya

c) O havayolu işletmesinin başka bir şekilde işbu Anlaşmada belirtilen şartlara uygun olarak işletme yapmaması.

2. İşbu Maddenin (1) fıkrasında belirtilen işletme yetkisinin iptali veya askıya alınması veya kayıtlar konulması hususlarında derhal işlem yapılması kanun veya yönetmeliklerinin daha fazla ihlal edilmelerinin önlenmesi için şart değilse, bu hak ancak diğer Âkit Tarafı yapılacak istişarelerden sonra kullanılacaktır.

MADDE 6

Mutabık Kalınan Seferlerin İşletilmesini Düzenleyen İlkeler

1. Belirtilen hatlar üzerinde mutabık kalınan seferleri işletmek için Âkit Tarafların tayin edilen havayolu işletmelerine adil ve eşit fırsatlar tanınacaktır.

2. Mutabık kalınan seferlerin işletilmesinde, her Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesi diğer Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesinin çıkarlarını; aynı hatların tamamı veya bir kısmı üzerindeki seferlerini haksız olarak etkilememek suretiyle dikkate alınacaktır.

3. Âkit Tarafların tayin edilmiş havayolu işletmelerinin sağladıkları mutabık kalınan seferler, belirtilen hatlar üzerinde halkın taşıma ihtiyaçları ile yakından ilgili olacak ve havayolu işletmesini tayin eden ülkede başlayan veya oraya yönelik yolcu ve posta dahil yük taşımamasının mevcut ve makul olarak beklenen ihtiyaçları makul bir yük faktörü ile karşılayacak bir kapasiteyi sağlamak asıl amacı olacaktır. Havayolu işletmesini tayin etmiş Âkit Tarafın bölgesi içindeki noktalar dışında belirtilen hatlar üzerindeki noktalarda uçağa alınan ve boşaltılan yolcu ve posta dahil yükün taşınması, kapasitenin ilgili olacağı aşağıdaki genel ilkelere bağlı olacaktır :

a) havayolu işletmesini tayin etmiş Âkit Taraf bölgesinin iki yönlü trafik ihtiyaçları;

b) mutabık kalınan seferin içinden geçtiği bölgenin ve o bölgeyi kapsayan Devletlerin havayolu işletmeleri tarafından işletilen diğer hava seferlerini de dikkate alan trafik ihtiyaçları; ve

c) bütün havayolu işletmesi ihtiyaçları.

4. Belirtilen hatlar üzerinde sağlanacak kapasite, Âkit Tarafların ilgili otoritelerince zaman zaman ortaklaşa kararlaştırdıkları gibi olacaktır.

MADDE 7

Tarifeler

1. "Tarife" terimi aşağıdaki anlamlardan birini veya birkaçını ifade eder :

a) bir havayolu işletmesi tarafından yolcular ve bagajların tarifeli hava seferlerinde taşınmaları için alınan ücret ve bu taşımaya yardımcı olan hizmetlerin ücretleri ve şartları;

b) bir havayolu işletmesi tarafından tarifeli hava seferlerinde yükün (posta hariç) taşınması için alınan ücret;

c) bu ücretlerin mevcudiyetini veya uygulanabilirliğini düzenleyen şartlar ve bunlara bağlı kazançlar dahil olmak üzere; ve

d) bir havayolu işletmesi tarafından bir acentaya tarifeli hava seferlerinde taşıma için satılan biletler veya doldurulan hava konşimentoları karşılığında ödenen komisyon oranları.

2. Âkit Tarafların tayin edilen havayolu işletmeleri tarafından Türkiye Cumhuriyeti ve Hong Kong Özel İdarî Bölgesi arasında yapılacak taşıma için uygulanacak tarifeler, her iki Âkit Tarafın havacılık otoriteleri tarafından onaylanmış tarifeler olacak ve mutabık kalınan seferlerin maliyeti, kullanıcıların çıkarları, makul kâr ve aynı hattın tamamı veya bir kısmı üzerinde sefer yapan diğer havayolu işletmelerinin de tarifeleri dahil olmak üzere ilgili bütün faktörler dikkate alınarak makul seviyelerde tespit edilmiş olacaktır.

3. İşbu Maddenin (2) fıkrasında anılan tarifeler üzerinde, tarifelerin onayını isteyen ve bu tarifeleri teklif etmeden önce aynı yolun tamamı veya bir kısmı üzerinde sefer yapan diğer havayolu işletmelerine danışabilecek olan Âkit Tarafların tayin edilen havayolu işletmeleri anlaşabilirler. Ancak tayin edilen bir havayolu işletmesi, tayin edilen diğer havayolu işletmesinin tarife konusunda mutabakatını alamamış veya aynı hat üzerinde sefer yapan başka bir tayin edilen havayolu işletmesi olmaması nedenleriyle teklif sunmaktan, Âkit Tarafların havacılık otoriteleri de onaylamaktan alıkonamazlar. İşbu fıkrada ve bir öncekinde "aynı hat" ismi ile yapılan göndermeler belirlenen hattı değil, işletilen hattı kastedmektedir.

4. Türkiye Cumhuriyeti ile Hong Kong Özel İdarî Bölgesi arasında taşıma için teklif edilen herhangi bir tarifenin onaylanmasını isteyen tayin edilen havayolu işletmesi veya işletmeleri, Âkit Taraflar havacılık otoriteleri aracılığıyla işbu Maddenin (1) paragrafında anılan hususları havacılık otoritelerinin ayrı ayrı isteyebilecekleri şekilde sunacaklardır. Teklif edilen tarife, işletmeye başlama tarihinden 45 gün (veya Âkit Tarafların havacılık otoritelerinin mutabık kalabilecekleri daha kısa bir süre) önce bildirilecektir. Teklif edilen tarife, diğer Âkit Tarafın havacılık otoriteleri tarafından alındığı tarihte sunulmuş sayılacaktır.

5. Teklif edilen herhangi bir tarife, işbu Maddenin (4) fıkrasına uygun olarak sunulmuş olması şartıyla, bir Âkit Tarafın havacılık otoriteleri tarafından herhangi bir zaman onaylanabilir ve sunulmuş olduğu tarihten itibaren 21 gün (veya Âkit Tarafların havacılık otoritelerinin mutabık kalabilecekleri daha kısa bir süre) içinde bir Âkit Tarafın havacılık otoriteleri diğer Âkit Taraf havacılık otoritelerine teklif edilen tarifenin reddedilmiş olduğu yolunda yazılı bir ihbarda bulunmadıkça, Âkit Tarafın havacılık otoritelerince onaylanmış sayılır.

6. Bir red ihbarı işbu maddenin (5) fıkrası hükümlerine göre verildiğinde, Âkit Tarafların havacılık otoriteleri tarifeyi ortaklaşa tespit edebilirler. Bu amaçla bir Âkit Taraf red ihbarının verildiği tarihten itibaren 30 gün içinde Âkit Tarafların havacılık otoriteleri arasında danışmalarda bulunulmasını talep edebilir ve bu danışmalar diğer Âkit Tarafın bu talebi aldığı tarihten itibaren 30 gün için de gerçekleştirilir.

7. Bir tarifenin bir Âkit Tarafın havacılık otoriteleri tarafından işbu Maddenin (5) fıkrasına göre reddedilmiş ve Âkit Tarafların havacılık otoriteleri işbu Maddenin (6) fıkrasına göre tarifeyi ortaklaşa tespit edememiş olmaları halinde, uyumsuzluk işbu Anlaşmanın 15 inci Maddesi hükümlerine göre halledilebilir.

8. İşbu Maddenin (9) fıkrasına göre, bu Madde hükümlerine göre tespit edilen bir tarife onun yerine geçebilecek bir tarife tespit edilinceye kadar yürürlükte kalır.

9. Her iki Âkit Taraf havacılık otoritelerinin mutabakatı ve mutabık kalabilecekleri süre dışında, bir tarifenin yürürlük süresi işbu Maddenin (8) fıkrası nedeniyle :

a) tarifenin bir bitiş tarihi olması halinde, o tarihten sonra 12 aydan fazla;

b) tarifenin bitiş tarihi olmaması halinde, bir Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesi tarafından Âkit Taraflar havacılık otoritelerine bir değiştirme tarifesinin sunulduğu tarihten sonra 12 aydan fazla

uzatılmayacaktır.

10. (a) Türkiye Cumhuriyeti ve bir başka Devlet arasında taşıma için Hong Kong Özel İdarî Bölgesi'nin tayin edilen havayolu işletmelerince uygulanacak tarife, Türkiye Cumhuriyeti ve gerektiği takdirde diğer Devletin de havacılık otoritelerinin onayına tabi olacaktır. Türkiye Cumhuriyeti ve Hong Kong Özel İdarî Bölgesi dışında bir Devlet arasında taşıma için Türkiye Cumhuriyetinin tayin edilen havayolu işletmelerince uygulanacak tarife, Hong Kong Özel İdarî Bölgesi ve gerektiği takdirde diğer Devletin de havacılık otoritelerinin onayına tabi olacaktır.

b) Böyle bir taşıma için teklif edilen herhangi bir tarife bu tarifenin onayını isteyen Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesi tarafından diğer Âkit Taraf havacılık otoritelerine sunulacaktır. İşbu Maddenin (1) fıkrasında anılan ayrıntıları ortaya koymak amacıyla bu havacılık otoritelerinin isteyebilecekleri şekilde ve teklif edilen tarihten önce 90 günden (veya onların kararlaştırabileceği daha kısa bir süre) az olmayan bir süre içinde sunulacaktır. Teklif olunan tarife bu havacılık otoriteleri tarafından alındıkları tarihte sunulmuş sayılacaktır.

c) Böyle bir tarife, sunulduğu Âkit Taraf havacılık otoritelerince herhangi bir zamanda onaylanabilir ve sunulduğu tarihten itibaren 30 gün içinde onayı isteyen tayin edilen havayolu işletmesine reddedildiği yolunda yazılı bir ihbarda bulunulmadıkça bu otoriteler tarafından onaylanmış sayılacaktır.

d) Bir Âkit Tarafın havacılık otoriteleri kendilerince onaylanmış bulunan veya onaylanmış sayılan böyle bir tarifenin onayını, bu tarifeyi uygulayan tayin edilen havayolu işletmesine 90 günlük bir ihbarda bulunmak suretiyle geri alabilirler. Havayolu işletmesi bu sürenin sonunda tarifenin uygulanmasını durduracaktır.

11. İşbu Maddenin (5) ve (10) (c) fıkraları hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Tarafın havacılık otoriteleri tayin edilen bir havayolu işletmesi tarafından kendilerine sunulan ve o Âkit Tarafın tayin edilen bir havayolu işletmesinin aynı noktalar arasında kıyaslanabilir seferler için uyguladığı tarifeye uyan (örneğin fiyat seviyesi, şartlar ve sona erme tarihi bakımından uygun, fakat kullanılmakta güzergâh bakımından uyması'gerçekli olmayan bir tarifeyi) veya o tarifeden daha kısıtlayıcı veya daha yüksek olan bir tarife teklifini reddetmeyecektir.

MADDE 8

Gümrük Vergileri

1. Bir Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesince uluslararası seferlerde işletilen uçakların mutad donanımı, akaryakıtı, yağları, tüketilebilen teknik levazımata, motorlar dahil yedek parçaları ve uçakta bulunan (yiyecek, içecek ve tüttün dahil fakat bunlarla sınırlı olmayan) uçak levazımata, diğer Âkit Tarafça karşılıklılık esasından, bu mutad donanımın ve bunun gibi diğer malzeme kalemlerin uçak içinde kalmaları şartıyla, bütün gümrük vergilerinden, satış ve tüketim vergilerinden ve varışta sağlanan hizmetler maliyetine dayalı olmayan benzer ücret ve harçlardan bağışık tutulacaktır.

2. Diğer Âkit Taraf bölgesine bir Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesi tarafından veya onun adına sokulan veya tayin edilen havayolu işletmesi tarafından işletilen uçak içine alınan mutad donanımı, akaryakıtı, yağları, tüketilebilen teknik levazımatı, motorlar dahil yedek parçaları, (yiyecek, içecek ve tütün dahil fakat bunlarla sınırlı olmayan) uçak levazımatı, basılı bilet stoku, hava konsimentoları, bir Âkit Tarafın tayin edilen bir havayolu işletmesinin işaretlerini taşıyan basılı malzeme ve o tayin edilen havayolu işletmesi tarafından ücretsiz dağıtılan mutad reklam malzemesi diğer Âkit Tarafa karşılıklılık esası üzerinden bütün gümrük vergilerinden, satış ve tüketim vergilerinden ve varışta sağlanan hizmetler maliyetine dayalı olmayan benzer ücret ve harçlardan, bu mutad teçhizat ve bunun gibi diğer malzeme kalemleri, diğer Âkit Taraf bölgesi üzerinde yapılacak seyahatin herhangi bir kısmında kullanılacak olsa dahi, bağışık tutulacaktır.

3. Mutad donanımı ve işbu Maddenin (1) ve (2) fıkralarında sözlü edilen diğer malzeme kalemleri diğer Âkit Taraf gümrük makamlarının nezaret ve kontrolü altında tutulmaları gerekebilir.

4. Mutad donanımı ve işbu Maddenin (1) fıkrasında sözlü edilen diğer malzeme kalemleri diğer Âkit Taraf gümrük makamlarının izni ile diğer Âkit Tarafın bölgesine indirilebilir. Bu durumlarda bu mutad donanım ve malzeme kalemleri, karşılıklılık esası üzerinden işbu Maddenin (1) fıkrası tarafından bahşedilen bağışıklıklardan tekrar ihraç edilmeye veya gümrük mevzuatına göre başka türlü elden çıkarılmaya kadar yararlanacaklardır. Ancak, diğer Âkit Taraf gümrük makamları bu mutad donanım ve malzeme kalemlerinin o vakte kadar onların nezareti altında kalmalarını isteyebilirler.

5. Bir Âkit Taraf bölgesinde direkt transit geçen bagaj ve yükler gümrük vergilerinden, satış ve tüketim vergilerinden ve varışta sağlanan hizmetler maliyetine dayalı olmayan benzer ücret ve harçlardan bağışık tutulacaktır.

MADDE 9

Havacılık Güvenliği

1. Her Âkit Taraf diğer Âkit Tarafa sivil havacılığın güvenliğini yasadışı müdahalelere karşı koruma yükümlülüğünü işbu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçası olarak teyid etmektedir. Her Âkit Taraf özellikle 14 Eylül 1963 tarihli Uçaklarda İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere İlişkin Tokyo Sözleşmesi, 16 Aralık 1970 tarihli Uçakların Yasadışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesine İlişkin Lahey Sözleşmesi ve 23 Eylül 1971 tarihli Sivil Havacılık Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine İlişkin Montreal Sözleşmesi hükümlerine uygun hareket edecektir.

2. Her Âkit Tarafa talibi üzerine sivil hava araçlarının yasadışı yollarla ele geçirilmelerini ve bu hava araçlarının, yolcularının ve mürettebatın hava limanlarının ve hava seyfüsefer tesislerinin emniyetine karşı ve sivil havacılık güvenliğine yönelik herhangi bir tehdidi önlemek için diğer Âkit Tarafa gerekli her türlü yardım sağlanacaktır.

3. Âkit Taraflar, karşılıklı ilişkilerinde, 7 Aralık 1944 tarihinde imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesine, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı tarafından Ekler (Annexes) adı altında düzenlenen havacılık güvenliği ile ilgili hükümlerine uygun olarak hareket edecektir. Her Âkit Taraf kendi tescilindeki uçak işletmecilerinin veya işyeri merkezi veya sürekli ikâmetgâhı kendi bölgesinde bulunan uçak işletmecilerinin ve bölgelerindeki hava limanı işletmecilerinin sözkonusu havacılık güvenliği hükümlerine uygun hareket etmelerini isteyecektir.

4. Her Âkit Taraf uçak işletmecilerinin diğer Âkit Tarafa bölgesine giriş, çıkışta veya bu diğer Âkit Taraf bölgesinde kaldığı süre içinde işbu Maddenin (3) fıkrasında anılan havacılık güvenliği hükümlerine uymaları istenebileceğini kabul eder. Her Âkit Taraf uçakların korunması ve yol-

cu, mürettebat, elde taşınan parçaları, bagaj, yük ve uçak levazımının uçağa alınmadan veya yüklenme öncesinde ve sırasında muayeneleri için bölgesinde yeterli tedbirlerin uygulanmasını sağlayacaktır. Âkit Taraflardan herbiri özel bir tehdidi karşılayabilmek amacıyla, diğer Âkit Tarafın makul özel güvenlik tedbirleri alınması yolunda yapacağı herhangi bir talebi olumlu şekilde dikkate alacaktır.

5. Sivil hava araçlarının yasadışı yollarla ele geçirilmesi olayı veya bu doğrultuda bir tehdidin vukubulması veya bu hava araçlarının, yolcularının, mürettebatının, hava limanlarının veya hava seyirtefer tesislerinin emniyetine yönelik diğer yasadışı eylemlerin gerçekleştirilmesi halinde, her Âkit Taraf diğer Âkit Tarafa haberleşmede ve bu tür bir olayın veya olay tehdidinin süratli ve güvenli biçimde sona erdirilmesini amaçlayan diğer uygun tedbirlerin alınmasında kolaylık sağlayarak yardımcı olacaktır.

MADDE 10

İstatistikî Bilgilerin Sağlanması

1. Her Âkit Tarafın havacılık otoriteleri talep üzerine, o Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerince mutabık kalınan seferlerde sağlanan kapasitenin gözden geçirilmesi için makul olarak gerekli görülebilecek periyodik yahut diğer istatistikî belgeleri diğer Âkit Tarafın havacılık otoritelerine temin edeceklerdir. Bu belgeler o havayolu işletmelerinin mutabık kalınan seferlerde taşınış oldukları yolcu ve yük miktarını ve bu yolcu ve yük trafiğinin başlangıç ve varış noktalarını belirlemek için gerekli tüm bilgileri içerecektir.

MADDE 11

Gelirlerin Döviz Çevrilmesi ve Transeferi

1. Türkiye Cumhuriyeti'nin tayin edilen havayolu işletmelerinin, yerel olarak yapılan harcamalarından artakalan yerel gelirlerini talepleri üzerine döviz çevirme ve Hong Kong Özel İdarî Bölgesinden Türkiye Cumhuriyeti'ne transfer etme hakkı olacaktır. Hong Kong Özel İdarî Bölgesi'nin tayin edilen havayolu işletmelerinin, yerel olarak yapılan harcamalarından artakalan yerel gelirlerini talepleri üzerine döviz çevirme ve Türkiye Cumhuriyeti'nden Hong Kong Özel İdarî Bölgesine transfer etme hakkı olacaktır.

2. Bu gelirlerin döviz çevrilmesi ve havalesine, herhangi bir kısıtlama olmaksızın döviz çevrilme ve havale için arz edildikleri zaman cari muamelelere uygulanmakta olan geçerli kur üzerinden izin verilecek ve bankalarca bu çevirme ve havale işleri için normal olarak alınmakta olan ücretler dışında, başka hiçbir ücret uygulanmayacaktır.

MADDE 12

Havayolu İşletmesi Temsilciliği ve Satışlar

1. Her Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesi, diğer Âkit Tarafın giriş, ikâmet ve istihdamla ilgili yasa ve yönetmeliklerine göre kendi yönetim, teknik, işletme ve diğer uzman kadrolarından hava taşımasının sağlanması için gerekli olanları, diğer Âkit Tarafın bölgesine getirme ve bulundurma hakkını haiz olacaktır.

2. Her Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesinin, diğer Âkit Tarafın bölgesinde ya doğrudan veya acentalar aracılığıyla hava taşıması satış faaliyeti yürütme hakkı olacaktır. Her Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesinin bu taşımayı mahallî para veya serbest konvertibl diğer herhangi bir döviz üzerinden satın alma hakkı ve herhangi bir kişi bu taşımayı aynı şekilde satın alma hususunda serbest olacaktır.

MADDE 13

Kullanıcı Ücretleri

1. "Kullanıcı ücreti" terimi hava limanı malı veya tesislerinin veya hava seyrüsefer tesislerinin, ilgili hizmetler ve kolaylıklar da dahil hava araçlarının, mürettebatların, yolcu ve kargonun kullanımına arz edilmesi karşılığında yetkili makamlarca havayolu işletmelerinden alınan veya alınmamasına izin verilen bir ücreti ifade eder.

2. Bir Âkit Taraf diğer Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerine, uluslararası hava seferleri işleten kendi havayolu işletmelerine konulan kullanıcı ücretlerinden daha yüksek kullanıcı ücretleri koymayacak veya konulmasına izin veremeyecektir.

3. Her Âkit Taraf yetkili ücret koyucu makamları ile, bu makamların arz ettikleri hizmet ve tesisleri kullanan havayolu işletmeleri arasında, mümkün olan hallerde o havayolu işletmelerinin temsili kuruluşları aracılığıyla kullanıcı ücretleri konusunda danışmaları teşvik edecektir. Kullanıcı ücretlerinde değişiklik teklifleri için bu kullanıcılara değişiklikler yapılmadan önce görüşlerini ifade edebilmeleri için mümkünse makul süreli ihbarda bulunulmalıdır. Her Âkit Taraf kullanıcı ücretleri konusunda uygun bilgi alışverişinde bulunmaları için de kendi yetkili ücret koyucu makamları ve bu kullanıcıları teşvik edecektir.

MADDE 14

Danışmalar

Bir Âkit Taraf işbu Anlaşma'nın uygulanması, yorumlanması, yürütülmesi veya değiştirilmesi konularında her zaman danışmalarda bulunmayı talep edebilir. Âkit Tarafların havacılık makamları arasında yapılabilecek olan bu danışmalar, Âkit Tarafların arasında başka türlü bir anlaşmaya varılmamışsa, diğer Âkit Tarafın bu talebi yazılı olarak aldığı tarihten itibaren 60 gün içinde başlayacaktır.

MADDE 15

Uyuşmazlıkların Çözümü

1. İşbu Anlaşmanın yorumlanması veya uygulanması ile ilgili Âkit Taraflar arasında bir uyuşmazlık çıkması halinde Âkit Taraflar buna ilk önce müzakere yoluyla çözüm bulmaya çalışacaklardır.

2. Âkit Taraflar müzakere yoluyla bir anlaşmaya varamadıkları takdirde, uyuşmazlık mutabık kalacakları bir şahıs veya teşekküle havale edilebilir veya bir Âkit Tarafın talebi üzerine karara bağlanmak üzere aşağıdaki tarzda üç hakemden oluşacak bir hakem heyetine sunulur.

a) tahkim talebinin alınmasından 30 gün sonra, her Âkit Taraf bir hakem tayin edecektir. İkinci hakemin tayininden itibaren 60 gün içinde hakem heyetinin başkanı olarak hareket edecek üçüncü hakem olarak, iki hakemin anlaşması ile uyuşmazlık konusunda tarafsız kabul edilebilecek bir Devletin uyruğu tayin edilecektir.

b) yukarıda belirtilen süre sınırları içinde bir tayin yapılmamışsa, Âkit Taraflardan birisi uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı Konsey Başkanından gerekli tayini 30 gün içinde yapmasını talep edebilir. Başkan, kendisini uyuşmazlık konusunda tarafsız olarak kabul edilmeyecek bir Devletin uyruğu olarak görürse, tayini bu nedenle konu hakkında yetkisiz olmayan en kıdemli Başkan Yardımcısı yapacaktır.

3. İşbu Maddede daha aşağıda hükme bağlanmış veya Âkit Taraflar arasında başka türlü mutabık kalmış olması dışında, hakem heyeti yetkisinin sınırlarını kendisi belirleyecek ve kendi usulünü kendisi koyacaktır. Hakem heyetinin tam teşekkülünden 30 gün sonra hakem heyetinin talimatı ile veya bir Âkit Tarafın talebi üzerine tahkim davasının kesin konularını ve takip edilecek özel usulleri belirleyecek bir görüşme düzenlenecektir.

4. Âkit Taraflar arasında başka türlü mutabık kalmamış veya hakem heyetince başka türlü emredilmiş olmadıkça, hakem heyetinin tam teşekkülünden 45 gün içinde her Âkit Taraf bir muhura sunacaktır. Cevaplar 60 gün sonra verilecektir. Bir Âkit Tarafın talebi veya hakem heyetinin takdiri üzerine cevapların verilmesi gerekli olduğu tarihten 30 gün sonra bir duruşma yapılacaktır.

5. Hakem heyeti duruşmanın tamamlanmasından, veya duruşma yapılmamışsa, her iki cevabın sunuldukları tarihten itibaren 30 gün içinde yazılı bir karar vermeye çalışacaktır. Karar oy çokluğu ile alınacaktır.

6. Bir Âkit Taraf eline geçtiği tarihten sonra 15 gün içinde kararın açıklanması için bir talepte bulunabilir ve böyle bir açıklama, talepte bulunulmasından itibaren 15 gün içinde yapılacaktır.

7. Hakem heyetinin kararı Âkit Taraflar için bağlayıcı olacaktır.

8. Her Âkit Taraf tayin ettiği hakemin masrafını yüklenecektir. Hakem heyetinin diğer giderleri, işbu Maddenin (2) (b) fıkrasındaki usullerin yerine getirilmesinde Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı Konsey Başkanı veya Başkan Yardımcısının yaptığı giderler de dahil olmak üzere, Âkit Taraflar arasında eşit şekilde paylaşılacaktır.

MADDE 16

Değişiklikler

Âkit Taraflar arasında işbu Anlaşma ile ilgili olarak anlaşmaya varılan değişiklikler, Âkit Taraflarca yazılı olarak teyid edildiğinde yürürlüğe girecektir.

MADDE 17

Sona Erme

Âkit Taraflardan biri bu Anlaşmaya son vermek kararında olduğunu diğer Âkit Tarafa her zaman ihbar edebilir. İşbu Anlaşma, bu ihbarın diğer Âkit Tarafa alındığı tarihin birinci yıldönümünün hemen öncesinde gece yarısı (ihbarın alındığı yerde), ihbar bu sürenin bitiminden önce anlaşma ile geri alınmış olmadıkça sona erecektir.

MADDE 18

Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı Nezdinde Tescil

İşbu Anlaşma ve herhangi bir değişikliği Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı nezdinde tescil edilecektir.

MADDE 19

Yürürlüğe Giriş

İşbu Anlaşma, gerekli tüm iç hukuk usullerinin yerine getirildiğini Âkit Tarafların birbirlerine yazılı olarak bildirdiklerinde yürürlüğe girer.

Yukarıdaki hususları tasdiken, aşağıda imzaları bulunan ve Hükümetleri tarafından usulince yetkilendirilmiş olan temsilciler işbu Anlaşmayı imza etmişlerdir.

1998 Yılı Nisan ayının ikinci gününde iki nüsha halinde Türkçe ve İngilizce dillerinde düzenlenmiş olup, her iki metin eşit geçerliliktedir. Uyuşmazlık halinde İngilizce metin muteber olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİN ADINA

ÇİN HALK CUMHURİYETİ
HONG KONG ÖZEL İDARİ
BÖLGESİ HÜKÜMETİ ADINA

Necdet MENZİR

Stephen IP

Hat Cetveli

Bölüm 1 :

Türkiye Cumhuriyeti'nin tayin edilen havayolu işletmesi veya işletmeleri tarafından kullanılacak hatlar :

Türkiye Cumhuriyetinde noktalar -ara noktalar- Hong Kong Özel İdarî Bölgesi-ileri noktalar
Notlar :

1. Yukarıda belirtilen hatlarda sefer yapılacak noktalar Âkit Taraflarca ortaklaşa tespit edilecektir.

2. Türkiye Cumhuriyeti'nin tayin edilen havayolu işletmesi veya işletmeleri, herhangi bir veya bütün seferlerinde yukarıda belirtilen hatlarda mutabık kalınan seferlerin Türkiye Cumhuriyeti'ndeki noktalardan başlamaları şartıyla, herhangi bir noktaya uğramayabilir ve ara noktalar ile ileri noktalara herhangi bir sırayla sefer yapabilir.

3. Âkit Taraflarca zaman zaman ortaklaşa tespit edilebilecek haller dışında, bir ara noktada veya bir ileri noktada uçağa trafik alınıp Hong Kong Özel İdarî Bölgesine indirilemez veya bunun tersi yapılamaz.

4. Kıta Çin'inde hiçbir noktaya ara nokta veya ileri nokta olarak sefer yapılamaz.

Bölüm 2 :

Hong Kong Özel İdarî Bölgesi'nin tayin edilen havayolu işletmesi veya işletmeleri tarafından kullanılacak hatlar :

Hong Kong Özel İdarî Bölgesi -ara noktalar- Türkiye Cumhuriyeti'nde noktalar - ileri noktalar

Notlar :

1. Yukarıda belirtilen hatlarda sefer yapılacak noktalar Âkit Taraflarca ortaklaşa tespit edilecektir.

2. Hong Kong Özel İdarî Bölgesi'nin tayin edilen havayolu işletmesi veya işletmeleri herhangi bir veya bütün seferlerinde yukarıda belirtilen hatlarda, mutabık kalınan seferlerin Hong Kong Özel İdarî Bölgesi'nde başlamaları şartıyla, herhangi bir noktaya uğramayabilir ve ara noktalar ile ileri noktalara herhangi bir sırayla sefer yapabilir.

3. Âkit Taraflarca zaman zaman ortaklaşa tespit edilebilecek haller dışında, bir ara noktada veya bir ileri noktada uçağa trafik alınıp Türkiye Cumhuriyeti'ndeki noktalara indirilemez veya bunun tersi yapılamaz.

4. Kıta Çin'inde hiçbir noktaya, ara nokta veya ileri nokta olarak sefer yapılamaz.

